

RAPORT ZE SPACERU BADAWCZEGO NR 6

Data, godzina rozpoczęcia spaceru	10.07.2017 Czas trwania spaceru: 12:00-14:30 Czas trwania warsztatu (cz. stacjonarna): ok. 14:30-16:00
Trasa	Pałac Kultury Zagłębia-teren Fabryki Pełnej Życia-ul: T. Kościuszki przejście podziemne Centrum-ul. J. Sobieskiegoj-ul-Paryska-ul-3 Maja-ul. Sienkiewicza- Centrum Aktywności Obywatelskiej
Prowadzący spacer	Alicja Kowalska, Michalina Lulek- Majka (Stowarzyszenie Civitas)
Uczestnicy (ilość osób, wiek, płeć)	W spacerze wzięło udział 9 osób, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych. Były to 2 osoby z Fundacji Wygrajmy Razem: jedna osoba niewidząca i jedna niedowidząca. Dwie osoby z Fundacji Neuron: osoba niepełnosprawna z opiekunem, 4 osoby ze Stowarzyszenia Reumatyków i ich Sympatyków SOMA oraz jeden architekt- ekspert kluczowy do spraw rewitalizacji. W spacerze wzięło udział 2 mężczyzn i 7 kobiet.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

MAPA SPACERU BADAWCZEGO nr 6 Z DNIA 10.07.2017 r.

LEGENDA:
TRASA SPACERU
MIEJSCA OPISANE W RAPORCIE

Punkt startowy: kawiarnia w Pałacu Kultury Zagłębia. Prowadzący zapoznali uczestników z projektem Program Rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2022, w szczególności dot. POR Centrum, opowiedzieli o metodzie spacerów badawczych oraz przedstawili trasę spaceru.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Uczestnicy poproszeni zostali o wskazanie **zwyczajowych miejsc spotkań w centrum Dąbrowy Górnicej**, poniżej ich wypowiedzi:

- uczestnicy podkreślali, że najchętniej spotykają się ze znajomymi w kawiarniach: kawiarnie w Centrum Handlowym Pogoria, Café Kamienica, kawiarnia Redan w hotelu Holiday INN. Jednocześnie uczestnicy spaceru zaznaczyli, że na mapie Dąbrowy Górnicej ciągle mało jest takich miejsc, są one bardzo od siebie oddalone i jak podkreślała jedna z uczestniczek: *tak naprawdę, jeśli chodzi o kawiarnie w centrum, nie ma za wielkiego wyboru;*
- ważnym dla uczestników miejscem spotkań jest Park Hallera. Kilka osób wskazało także na mieszczący się tam Pub Sportowy. Lubiany przez wszystkich uczestników miejscem w parku jest też Café Plaża, która uznana została przez nich za dobry przykład miejsca łączącego pokolenia: przychodzą do niej rodzice z dziećmi, seniorzy ale też młodzież.

Uczestnicy zapytani o **ich stosunek do Śródmieścia** wyrazili następujące opinie:

- zdaniem uczestników spaceru Śródmieście jest pełne barier dla osób niedowidzących lub niewidomych. W przestrzeni publicznej dużo jest nieoznaczonych w prawidłowy sposób schodów, które nie tylko stanowią barierą, ale też zagrożenie, dla osoby niedowidzącej, bowiem jak zauważyli uczestnicy niemożliwe jest, by taka osoba na schodach bez oznaczeń pierwszego i ostatniego stopnia prawidłowo oceniła kąt nachylenia schodów;
- podkreślali również konieczność przekształcenia ul. 3 Maja w deptak, tak jak ma to być. Jak ujęła to jedna z uczestniczek: *3 Maja to już nie jest ulica, taka jak kiedyś, to jest parking, wszędzie stoją auta.* Wszyscy uczestnicy zgodnie podkreślali, że ul.3 Maja powinna odzyskać charakter przestrzeni dla pieszych, natomiast samochody powinny parkować na obrzeżach;
- kolejnym minusem przestrzeni Śródmieścia, według uczestników, jest brak w centrum miasta kawiarni, restauracji, w związku z czym większość życia skupia się w Centrum Handlowym Pogoria. Jeden z uczestników ujął to następująco: *Centrum Handlowe zlokalizowane w centrum miasta wysysa życie z miasta;*
- Uczestnicy podkreślali również, że w momencie, kiedy odwiedza ich rodzina lub przyjaciele z innych miejscowości, mają trudność ze znalezieniem restauracji, w której można zjeść dobry obiad w przyjemnej atmosferze w przystępnych cenach.
- trudność sprawiało też uczestnikom określenie, gdzie tak naprawdę w Dąbrowie Górnicej jest Centrum. Zgodnie twierdzili, że jest to umowne, nic bowiem, poza Pałacem Kultury Zagłębia, nie wskazuje, że to tutaj jest centrum dużego miasta.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

W prawych kolumnach zaznaczono "X", jeśli miejsce / element przestrzeni jest:

P - kojarzone jako "pozytywne"

N - kojarzone jako "negatywne"

Z - zaznaczone jako wymagające zmiany

Przebieg trasy	P	N	Z
<p>Miejsce 1: Pałac Kultury Zagłębia i Fabryka Pełna Życia</p> <p>Spotkanie poprzedzające spacer odbyło się w kawiarni Pałacu Kultury Zagłębia, co stało się przyczynkiem do dyskusji wśród uczestników dotyczącej dostosowania tej przestrzeni do potrzeb osób niedowidzących i niewidomych.</p> <p>Postulaty uczestników dotyczące wprowadzenia zmian mających na celu zlikwidowanie barier, wyglądały następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oznakować w odpowiedni sposób schody: pierwszy i ostatni stopień powinny być obklejone specjalną żółtą taśmą, co umożliwi osobom niedowidzącym oszacowanie stopnia nachylenia schodów. <p>W trakcie spaceru pojawiły się pomysły na rewitalizację przestrzeni Fabryki Pełnej Życia. Uczestnicy zgodnie stwierdzili, że już na tym etapie rewitalizacji chcieliby, żeby stworzono zespół doradczy złożony z osób niepełnosprawnych, który zadbałby o to, żeby powstający projekt uwzględniał rzeczywiste potrzeby tej grupy. Uczestnicy na terenie Fabryki chcieliby, żeby powstało miejsce związane z kulturą, jak określił to jeden z uczestników: <i>miejsce, gdzie tętni kultura uliczna, nienapompowane, otwarte, romantyczne i zachęcające, żeby tam być</i>. Najchętniej w tej przestrzeni grupa widziałaby uliczki z kawiarenkami, pomiędzy nimi galerie, teatr, sceny. Ważnym postulatem było dostosowanie miejsca do potrzeb osób niedowidzących i niewidomych, np. powstające kino czy teatr powinno mieć możliwość audio deskrypcji. Wystawy sztuki także powinny uwzględniać taką opcję. Istotnym dla uczestników postulatem dotyczącym rewitalizacji Fabryki Pełnej Życia jest to, żeby była to przestrzeń łącząca pokolenia, a nie tworząca getta wiekowe.</p> <p>Uwagi i postulaty zgłoszone przez uczestników dotyczące obecnego kształtu Fabryki Pełnej Życia, można streścić w następujący sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> utworzenie punktu z dostępem do wody: uczestnicy spaceru chcieli podlać rośliny, ale nie mieli takiej możliwości; dodanie w ogrodzie miejsc do siedzenia np. huśtawek oraz stworzenie 	X	X	X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 przestrzeni zacienionej

- dodanie na terenie ogrodu zadaszania chroniącego przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi
- wypromowanie ogrodu w lokalnej prasie np.: Dzienniku Zachodnim czy Przeglądzie Dąbrowskim. Większość uczestników spaceru nie wiedziała o istnieniu ogrodu społecznego, dlatego uważają, że inni mieszkańcy też mogą nie wiedzieć.

FABRYKA PEŁNA ŻYCIA- ogród społeczny

Miejsce 2: ul.T. Kościuszki

Z trenu Fabryki Pełnej Życia uczestnicy udali się w kierunku przejścia podziemnego. W trakcie analizy tej części spaceru badani zwracali między innymi uwagę na utrudnienia jakie napotyka osoba niewidząca lub niedowidząca.

Uwagi badanych zostały zebrane w następujących punktach:

- samochody zaparkowane na chodniku utrudniają przejście, szczególnie w okolicach ul: Kościuszki 9 z chodnika powstał regularny parking;
- schody z chodnika, w tym miejscu nie są oznakowane pod kątem osób niedowidzących i. zdaniem uczestników, za strome
- ich zdaniem schody prowadzące pod zadaszanie na przystanek autobusowy Centrum. są zbędne i jako dodatkowa bariera dla niepełnosprawnych mogły by być zlikwidowane.

<p>przestrzeni zacienionej</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodanie na terenie ogrodu zadaszania chroniącego przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi • wypromowanie ogrodu w lokalnej prasie np.: Dzienniku Zachodnim czy Przeglądzie Dąbrowskim. Większość uczestników spaceru nie wiedziała o istnieniu ogrodu społecznego, dlatego uważają, że inni mieszkańcy też mogą nie wiedzieć. <p>FABRYKA PEŁNA ŻYCIA- ogród społeczny</p>			
<p>Miejsce 2: ul.T. Kościuszki</p> <p>Z trenu Fabryki Pełnej Życia uczestnicy udali się w kierunku przejścia podziemnego. W trakcie analizy tej części spaceru badani zwracali między innymi uwagę na utrudnienia jakie napotyka osoba niewidząca lub niedowidząca.</p> <p>Uwagi badanych zostały zebrane w następujących punktach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • samochody zaparkowane na chodniku utrudniają przejście, szczególnie w okolicach ul: Kościuszki 9 z chodnika powstał regularny parking; • schody z chodnika, w tym miejscu nie są oznakowane pod kątem osób niedowidzących i. zdaniem uczestników, za strome • ich zdaniem schody prowadzące pod zadaszanie na przystanek autobusowy Centrum. są zbędne i jako dodatkowa bariera dla niepełnosprawnych mogły by być zlikwidowane. 		X	X
		X	X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Miejsce 3: Przejście podziemne w centrum miasta

Uczestnicy udali się w stronę przejścia podziemnego, z zamiarem przedostania się na ul. J Sobieskiego

Poniżej zostały spisane uwagi i postulaty badanych dotyczące tego odcinka spaceru:

- schody w przejściu nie mają specjalnych oznaczeń dla osób niedowidzących;
- tablice informacyjne, dotyczące np., kierunków przystanków autobusowych słabo wyróżniają się spośród zdjęć tam eksponowanych. Zdjęcia są w podobnej kolorystyce i takim samym formacie, przez co dla osoby niedowidzącej są prawie niewidoczne i nieczytelne. Wszyscy uczestnicy byli zgodni, że informacja wizualna powinna być w tym miejscu bardziej widoczna, najlepiej, biorąc szczególnie pod uwagę potrzeby osób niedowidzących, by były to żółte litery na czarnym tle;
- zdaniem osób uczestniczących w przejściu dobrym rozwiązaniem jest zróżnicowana faktura podłoża tworząca ścieżki dla osób niewidomych, co znacznie ułatwia im poruszanie się.

PRZEJŚCIE PODZIEMNE CENTRUM- tablice informacyjne zbyt mało wyróżniające się

<p>Miejsce 4: ul J. Sobieskiego i ul. Paryska</p> <p>Po wyjściu z przejścia uczestnicy udali się na ul: J. Sobieskiego i postanowili skorzystać ze skrótu przez ul: Paryską prowadzącego do placu przy ul 3Maja. Osoby niewidzące i niedowidzące podkreślały, że same nie korzystają ze skrótu, lepiej im poruszać się głównymi ścieżkami, gdyż tam napotykają mniej barier. Uwagi uczestników dotyczącego tego odcinka można podsumować następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • często odwiedzanym i lubianym punktem na mapie spotkań towarzyskich uczestników jest Pizzeria Stonehenge; • cała ulica charakteryzuje się złą nawierzchnią, pełną dziur utrudniającą przemieszczanie się, Dodatkowym problemem jest duża ilość zaparkowanych wszędzie tam samochodów; między którymi trzeba przeciskać się, żeby przejść dalej; • wejście z ul. Paryskiej na plac z fontanną przy ulicy 3 Maja odgródzone jest przez śmietniki, w momencie spaceru mocno przepełnione, z żerującymi na śmieciach gołębiami, ze względu na wysoką temperaturę unosił się tam nieprzyjemny fetor. <p>PRZEPEŁNIONE ŚMIETNIKI POMIĘDZY UL. PARYSKĄ I PLACEM Z FONTANNĄ</p>	X	X	X
<p>Miejsce 5: ul 3 Maja, plac z fontanną</p> <p>Miejscem, które wywołało dyskusję uczestników był plac z fontanną zlokalizowany pomiędzy ul. Paryską a ul. 3 Maja. Większość grupy uważała, że mimo iż ogólnie robi pozytywne wrażenie, to powinno się go przeorganizować, by stał się miejscem przyjaznym dla mieszkańców, gdzie mogliby odpocząć pomiędzy zakupami, a może nawet przyjść tu</p>	X	X	X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

specjalnie, żeby spotkać się ze znajomymi. Uwagi dotyczące tej przestrzeni można podsumować następująco:

- na placu brak drzew, co powoduje, że nie ma cienia i mieszkańcy mało korzystają z ławek. W trakcie spaceru na ławkach nikt nie siedział;
Zdaniem uczestników zamiast tui powinny być tam rośliny dające cień, np. platany;
- zamontowane tam ławki są w większości dziwnie usytuowane, co powoduje, że korzystający z nich siedzą plecami do siebie
- brak kawiarni, ogródków, tak naprawdę nie ma po co tutaj siedzieć;
- dobrym pomysłem w tym miejscu, wg uczestników, byłaby np. dużych rozmiarów szachownica, na której mieszkańcy mogliby rozgrywać partie szachów przy użyciu dużych figur;
- na placu od strony ulicy 3 Maja parkuje duża ilość samochodów, co powoduje jego zupełne odcięcie. Jak określił to jeden z uczestników: *plac zupełnie stracony, zapomniany i niewidoczny, nic dziwnego, że nikogo to nie ma;*
- plac jest otoczony nieoznakowanymi schodami, co utrudnia korzystanie z tej przestrzeni osobom niedowidzącym;

Sama ul. 3 Maja, zdaniem uczestników, powinna zostać zamieniona w deptak, z zakazem wjazdu na niego samochodami. Obecnie nie zachęca do spacerowania. Refleksje z tej przestrzeni wyrażone przez uczestników można podsumować następująco:

- ulica jest w zasadzie parkingiem, jak ujęła to jedna z uczestniczek: *kto normalny chciałby siedzieć na ławce pomiędzy autami, kiedy tutaj nawet zieleni nie ma a, jak już jest to jakaś smutna- same iglaki;*
- na całej ulicy rzucają się w oczy nieuporządkowane szyldy i reklamy w dużej ilości;
- znanym i odwiedzanym przez uczestników miejscem w przestrzeni ulicy jest lodziarnia Wera Vita, z którą wszystkich łączą sentymentalne wspomnienia. Pozytywnie też odbierany jest ogródek lodziarni (kilka stolików i krzesełek), który jest, zdaniem uczestników, ładny, estetyczny i jest jednym z nielicznych miejsc na ulicy, gdzie można usiąść na zewnątrz;
- z ulicy powinny zniknąć metalowe słupki ograniczające w założeniu ruch samochodów, powinny też zniknąć samochody, dzięki czemu piesi mieliby

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020
możliwość rzeczywistego skorzystania z tej przestrzeni.

X	X	X
---	---	---

Miejsce 6: ul. J. Sobieskiego

Następnie grupa udała się w kierunku Centrum Aktywności Obywatelskiej przez ul: J. Sobieskiego.

W wielu miejscach chodnik ma uszkodzoną , nierówną nawierzchnię, Największym problemem tej części przestrzeni jest, według uczestników, kładka prowadząca z ul Sobieskiego na drugą stronę. Kładka została zidentyfikowana przez uczestników spaceru jako miejsce niebezpieczne, nieprzyjemne i o bardzo niskim poziomie estetyki. Poniżej zebrane w tym miejscu uwagi:

- niebezpieczne schody prowadzące na kładkę wymagają naprawy;
- brak w tym miejscu oświetlenia;
- nawierzchnia, wymaga zdecydowanie naprawy, w tej chwili w licznych dziurach i zgłębieniach gromadzi się woda, powstają kałuże;
- przestrzeń ogólnie brudna, zaśmiecona, pełna zaułków. Wszyscy uczestnicy zgodnie stwierdzili, że unikają tego miejsca po zmroku, ale jednocześnie w dzień korzystają z niego, ponieważ nie ma w tym miejscu innej drogi na przystanek tramwajowy. Według uczestników, mieszkańcy często wolą przechodzić w tym miejscu przez ulicę, niezgodnie z prawem, niż korzystać z kładki;

UL. SOBIESKIEGO- USZKODZONA NAWIERZCHNIA CHODNIKA

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL. SOBIESKIEGO- USZKODZONA NAWIERZCHNIA PRZY KŁADCE

Miejsce 7: ul. H. Sienkiewicza, dojście do Centrum Aktywności Obywatelskiej

Z ul. Sobieskiego grupa skręciła w ul. Sienkiewicza. Uczestnicy zauważyli, że:

- przy ulicy, przed wejściem do przewiązki prowadzącej do Centrum Aktywności Obywatelskiej uczestnicy zauważyli brak w tym miejsc informacji, że taka instytucja się tutaj znajduje.
- w przewiązce jest nierówna nawierzchnia, brakuje też oświetlenia, po zmierzchu trudno się tędy przemieszczać.

PODSUMOWANIE WARSZTATU PROJEKTOWEGO

W warsztacie brali udział wszyscy uczestnicy spaceru, 9 mieszkańców: 2 mężczyzn i 5 kobiet. Po części podsumowującej spacer badawczy uczestnicy, zainspirowani przygotowanymi zdjęciami przedstawiającymi przykłady różnych rewitalizowanych miejsc i obiektów, dzielili się swoimi pomysłami na rewitalizację przestrzeni Fabryki Pełnej Życia. W drugiej części warsztatu uczestnicy opracowywali swoje koncepcje/ makiety prezentujące rozwiązania architektoniczne dedykowane Fabryce Pełnej Życia.

Projekty rozwiązań stworzone przez uczestników

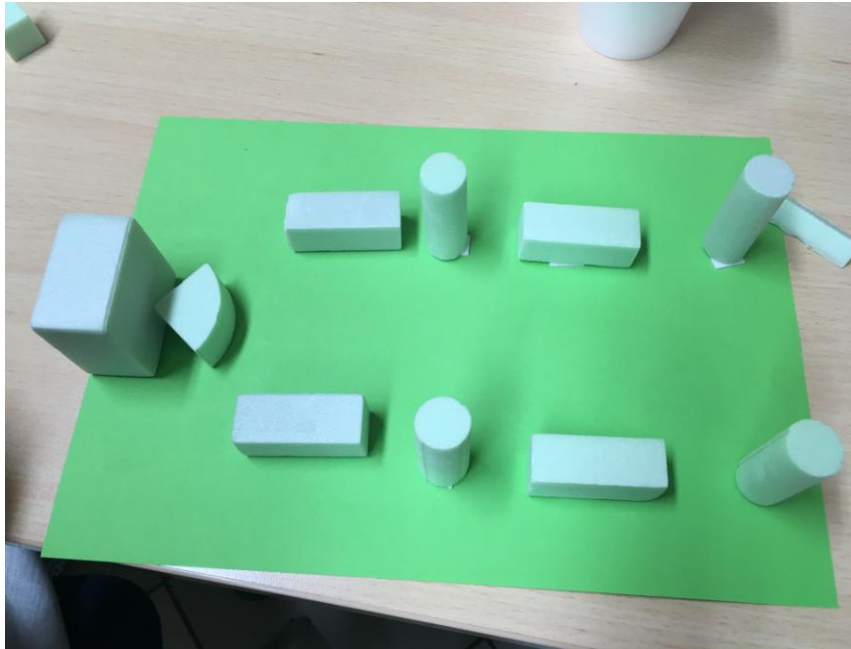
1. ESTRADA PLENEROWA

Estrada zlokalizowana na terenie Fabryki byłaby rodzajem małego centrum kultury. Dookoła estrady rozlokowane byłyby siedziska w różnym kształcie, wykonane z naturalnych materiałów np. ratanu, wikliny. Za estradą znajdowałyby się, zgodnie z pomysłem autorki, budynki z małą gastronomią. Na estradzie mógłby odbywać się rodzaj heide parku, mikrofon dostępny dla wszystkich, kto ma coś ciekawego do powiedzenia

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

2. PLENEROWA GALERIA SZTUKI

W założeniu autorki byłaby to aleja wypełniona współczesnymi rzeźbami, które rozmieszczone byłyby po obu jej stronach, całość zwieńczona zastalaby telebimem do wyświetlania filmów lub wideo-instalacji. Między rzeźbami rozlokowane byłyby siedziska przeznaczone do odpoczynku i małe stoliki zachęcające do rozmów przy kawie.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

3 ELEMENTY MAŁEJ ARCHITEKTURY DEDYKOWANE OGRODOWI SPOŁECZNEMU

Na terenie ogrodu społecznego, zgodnie z koncepcją autorki, umieszczona zostałaby mała fontanna, wokół której rozmieszczone będą mobilne siedziska, tak by każdy mieszkaniec mógł ustawić je sobie według własnego uznania. Ważnym elementem projektu byłoby dosadzenie dużej ilości roślin, zwłaszcza drzew, najlepiej o charakterze miejskim, czyli platanów. Za fontanną zlokalizowany został ekran do wyświetlania np.: filmów artystycznych, wideoklipów itd.

4.PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU FABRYKI

Makieta zabudowy terenu fabryki obejmuje cały teren od Pałacu Kultury Zagłębia włączając przestrzeń Fabryki Pełnej Życia. Koncepcja zakłada dobudowanie dodatkowych obiektów do bryły Palcu Kultury, które stanowiłyby przedłużenie obecnego budynku. Z tyłu PKZ powstałby amfiteatr, a pod ziemią parkingi wielopoziomowe. Istotnym elementem projektu jest plac zewnętrzny i wewnętrzny, rodzaj atrium, po którego dwóch stronach umieszczone są otwarte aleje. Jedna z alei zakończona jest istniejącym ogrodem społecznym. Pomiedzy budynkami panowałaby atmosfera i klimat małych uliczek, w których zaciszu można się poczuć bardziej intymnie. Na terenie Fabryki powstałyby też nowe, zbudowane wysokie budynki, np. z funkcją mieszkalną: akademiki, hotele.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

5. KAWIARNIA- SUWNICA

Projekt zakłada stworzenie zadaszania pomiędzy konstrukcjami po dawnych suwnicach, pod którym zlokalizowana byłby kawiarnia. Obok kawiarni znajdowałaby się otwarta galeria sztuki z rzeźbami rozmieszczonymi w przestrzeni o charakterze mini parku, pomiędzy rzeźbami- ławki i inne elementy do odpoczynku. Po drugiej stronie kawiarni zlokalizowano duży ekran, który byłby jednocześnie kinem plenerowym.

EWALUACJA ,REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KOLEJNYCH SPACERÓW BADAWCZYCH:

- uczestnicy wyrażali nadzieję, że ich postulaty i obserwacje będą brane pod uwagę podczas procesu rewitalizacji, w szczególności podkreślały to uczestniczące w spacerze osoby niedowidzące i niewidome.
- uczestnicy podkreślali również, że ponieważ przestrzeń Fabryki Pełnej Życia jest kształtowana od zera, daje to nadzieję, że powstanie coś, czego rzeczywiście chcą i potrzebują mieszkańcy i że walory społeczne podczas rewitalizacji będą brane mocno pod uwagę ;
- dobrą praktyką może być zaczynanie spaceru od spotkania w kawiarni Pałacu Kultury Zagłębia, gdzie w nieformalnej atmosferze, przy kawie i herbacie uczestnicy mogą oswoić się z założeniami spaceru i ze sobą nawzajem, co zdecydowanie pozytywnie wpływa na atmosferę spaceru;
- ze względu na długość zaplanowanych tras, oraz dłuższe czasami dyskusje podczas warsztatów projektowych trzeba przewidzieć, że całość może potrwać nie 3 godziny, jak wcześniej zakładano, lecz 3,5 -4 godziny i uprzedzić o tym kolejnych uczestników.